

(короткі репліки або мімічні жести); *оцінювання*: оцінку не визначають загалом, не подають «згори», вона розставляє акценти на деталях виконаної роботи. Найкращими навчальними технологіями створення ситуації успіху для студентів-юристів можна назвати **інтерактивні технології навчання**: *кооперативне навчання* (парна робота, робота в малих групах (діалог, синтез думок); *колективно-групове навчання* (обговорення в загальному колі, мікрофон, незакінчені речення, мозковий штурм, пазл (мозаїка «джиг-со»), аналіз ситуації (кейс-метод); *технології ситуативного моделювання* (симуляції або імітаційні ігри, рольова гра). Серед **інформаційних технологій** можна назвати *мультимедіа навчання*, яке включає використання електронних підручників, електронної пошти, презентації інформації за допомогою програми Power Point.

Отже, створення ситуацій успіху в процесі навчання іноземної мови є важливим фактором формування у студентів стійкого позитивного ставлення до вивчення іноземної мови, що можна вважати однією з ознак гуманізації освітнього процесу у вищій школі. Це, в свою чергу, означає, що і після закінчення навчання у вищому закладі освіти студенти самостійно продовжуватимуть удосконалювати свої навички в оволодінні іноземною мовою.

Мельник Г.М.,
старший викладач кафедри іноземних мов;
Бескоровайна Н.О.,
старший викладач кафедри іноземних мов
факультету МЕіМ

РОЛЬ БІЛІНГВАЛЬНОГО НАВЧАННЯ У ПІДВИЩЕННІ КОНКУРЕТОСПРОМОЖНОСТІ МАЙБУТНІХ СПЕЦІАЛІСТІВ У ГАЛУЗІ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ

Процес глобалізації, який охопив практично всі сфери людської діяльності, вимагає від майбутніх економістів знання більше однієї іноземної мови. Це, відповідно, змінює вимоги до вищої освіти в області викладання іноземних мов, а саме, використання мови не тільки як навчальної дисципліни, але і як засобу навчання. Здійснити це можна в рамках білінгвального навчання, яке передбачає інтеріоризацію професійних компетенцій засобами рідної і іноземної мов.

Шайдорова Н.А. та Шубін С.В. вважають, що основна мета білінгвального навчання – «бікультурна професійна компетенція», яка розглядається як сукупність іншомовної та професійної компетенцій. Слід відмітити, що бікультурна професійна компетенція це комплексне поняття, яке характеризується функціональною складовою, яка включає знання, уміння та навички в усіх видах мовленнєвої діяльності (читання, аудіювання, говоріння та письмо); рефлексивною складовою, яка передбачає здатність до самокритики, виявлення мовних помилок в усних і письмових висловлюваннях і вміння аналізувати особисті результати; мотиваційною складовою, яка полягає в розвитку білінгвальної мотивації студентів (здатності та бажання брати участь у білінгвальному навчанні, бажання оволодіти іноземною мовою як засобом отримання знань, залучення до іншої культури), яка, згідно Шубіну С.В., прямо залежить від мовної компетенції, змісту білінгвального курсу та організації навчального процесу. Всі вище зазначені складові формують професійну компетентність майбутнього фахівця.

Одним із основних завдань білінгвального навчання є розвиток теоретичних і практичних аспектів білінгвальної методики. Дана методика навчання економічних дисциплін повинна спрямовуватись на ситуативну обробку предметного та мовного змісту. При поясненні предметного змісту викладач має спрямовувати свою діяльність на стимулювання і допомогу в організації студентської дискусії. Лекційне подання матеріалу викладачем

сприяє розвитку у студентів рецептивного сприйняття іноземної мови, а студентські дискусії – розвитку продуктивних іншомовних навичок професійного спілкування. Так як мета білінгвального навчання полягає у засвоєнні студентами предметного змісту економічних дисциплін, то методичне забезпечення мовного аспекту білінгвальної професійної компетенції повинно бути направлене на вивчення і закріплення іншомовної спеціальної лексики та термінології. Таким чином, плануючи білінгвальне навчання економічних дисциплін, необхідно вибирати такі методи навчання, які зможуть забезпечити зв'язок предметного змісту, що вивчається, з професійною сферою життя студентів. При цьому потрібно створювати можливості безперервної професійної комунікації іноземною мовою в рамках відомого для студентів-економістів контексту та за його межами. Велике значення при цьому має використання різних комбінацій методів навчання економічних дисциплін та іноземних мов. При виборі методів вдосконалення навичок іншомовної комунікації в рамках білінгвального навчання слід надавати перевагу методикам, спрямованим на розвиток практичних навичок володіння мовою, а саме, методу проєктів, дискусій, тренінгів, тощо та проблемному навчанню. Слід також підкреслити, що білінгвальне навчання відіграє важливу роль у підвищенні конкурентоспроможності майбутніх спеціалістів у галузі міжнародної економіки, оскільки вони мають вищі показники академічної мобільності, адаптації, комунікабельності, здатності логічно мислити, навичок отримання інформації із глобального інформаційного простору та її використання, що означає кращі шанси на отримання роботи та кар'єрний ріст. Крім того, вони стають відповідальними громадянами, здатними діяти глобально та працювати з представниками різних культур і країн.

Підводячи підсумки вищесказаного, слід зазначити, що білінгвальне навчання студентів економічних спеціальностей має ряд переваг за умов:

- правильного вибору дисциплін, серед яких *політична економія, економічна історія, міжнародні відносини, економіка зарубіжних країн, глобалізація економіки та міжнародний інноваційний процес, міжнародні організації, світовий ринок товарів і послуг, міжнародна інтеграція, європейська інтеграція, транснаціональні корпорації, облік у зарубіжних країнах, міжнародна економічна діяльність України, міжнародна торгівля*, тощо;
- розробки стратегій підготовки та підвищення кваліфікації викладачів, які беруть участь у білінгвальних програмах навчання. Викладачі повинні вільно володіти іноземною мовою, що має підтверджуватись відповідними документами;
- тісного взаємозв'язку викладачів кафедр профілюючих економічних дисциплін з викладачами кафедри іноземних мов при створенні навчальних планів і програм курсу, білінгвальних підручників і посібників, складанні конспекту лекцій і проведенні семінарських занять.

Список використаних джерел:

1. Шайдарова Н.А. Развитие бикультурной профессиональной компетенции студентов в условиях искусственного билингвизма / Н.А. Шайдарова, С.В. Шубин // Вестник Новгород. гос. ун-та. – No 45. – 2008. – С. 72–75.
2. Шубин С.В. Мотивация овладения иностранным языком в условиях билингвального обучения в ВУЗе : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. пед. наук: 13.00.01 «Общая педагогика, история педагогики и образования» / С.В. Шубин. – Новгород, 2000. – 18 с.